

[Arne Christiansen]

ninger for erhvervslivet. Og bag disse konkrete lovgivningsinitiativer svæver til stadighed i debatten truslen mod erhvervenes dispositionsfrihed i form af den evige snak om ØD og centrale fonds.

Dag for dag oplever vi, hvordan erhvervslivet umiddelbart, men navnlig efterhånden som de gør erfaringerne, henvender sig om disse stadig voksende problemer. Her på det sidste – for at tage noget helt aktuelt – er det ikke mindst formueskatten og de utilsigtede virkninger af prisloven, der gør sig gældende.

Når jeg har nævnt dette, og når vi skal vurdere udvikling og vilkår, så tror jeg, det er nødvendigt ud over de politisk betingede at pege på nogle, som er typisk danske. Vi har ingen store virksomheder i international forstand, de største har vel 10.000–12.000 beskæftigede, og der er kun omkring 90 med over 500 ansatte. Alligevel gør dansk industri sig gældende, om ikke globalt og ikke i det decideret masseproduktion, så på et område, som vi bør styrke og kæle for. Industriens muligheder ligger først og fremmest i specialisering, i det, der på nydansk hedder nicheindustrien. Det er en udvikling, som vi kan notere med tilfredshed, og som vi som sagt bør styrke og opmuntre, og det sker ikke ved industripolitisk styring eller ved selektiv støtte, og jeg vil gerne her føje noget afgørende til om erhvervenes holdning.

Jeg finder, det er noget typisk og afgørende, at dansk industri til stadighed fraber sig nogen form for subsidier. Man har taget afstand fra tanker herom. Det, der ønskes, er et bedre klima, gerne med offentlige ordninger og foranstaltninger, som industri og stat kan blive enige om, og som de i fællesskab kan styre. Her er det naturligt at nævne, at vi har en række sådanne ordninger, der efter erhvervslivets opfattelse stort set fungerer tilfredsstillende, når det gælder eksportfremme, produktivitsfremme, projektudvikling osv., men det er naturligvis nødvendigt med en stadig ajourføring, således at den slags ordninger ikke bliver en sovepude for erhvervslivet.

Jeg vil også gerne gøre nogle bemærkninger om det, jeg vil kalde underskoven, de små og mellemstore virksomheder, som jo indtager en central placering i samfundsøkonomien. De mindre virksomheder inden for handel, håndværk og industri beskæftiger ca. 650.000 mennesker, og de bidrager vel med

en 20 pct. af bruttofaktorindkomsten. Det er meget ofte på disse områder, erhvervslivet henter dynamik og fornyelse som forudsætning for vækst, produktion og beskæftigelse. Vækstprocessen foregår typisk ved, at mindre virksomheder vokser sig større. Ifølge momsregisterstatistikken nystartes der årligt et antal virksomheder svarende til 6–7 pct. af den samlede virksomhedsbestand, men hvert år nedlægges der imidlertid lidt flere virksomheder, end der nyoprettes. Det er hovedsagelig mindre virksomheder. Det er et forhold, der ikke alene bør give anledning til eftertanke, men efter min opfattelse også til handling.

Jeg vil gerne i denne forbindelse nævne, at venstre agter at fremsætte forslag til folketingsbeslutning om et hurtigtarbejdende udvalg, der kan kulegrave de mindre virksomheders problemer. Det gælder handel, håndværk og mindre industri.

Hvis balanceproblemer i dansk økonomi skal løses, så kræves der ekspansion af betalingsbalancesektoren. En sådan udvidelse kræver til gengæld den stærke underskov af mindre virksomheder, der med indsats af idé- og produktfornyelse kan gavne både eksport og importkonkurrence.

Jeg synes også, det skal nævnes, at mindre virksomheder danner rammen om en værdifuld livsform. Det er ofte familievirksomheder, hvor familiens medlemmer lever sammen i et naturligt produktionsfællesskab. Det er en erhvervsform, som vi i det stadig mere teknologiske samfund bør værne om. De mindre arbejdspladser rummer et godt og et nært arbejdsmiljø, som har uvurderlig betydning for motivation og produktivitet. Derfor må vi også have klarlagt, hvad det er for politiske problemer, der gør sig gældende på disse områder, hvilke barrierer det er, der hæmmer igangsættelse og drift af mindre virksomheder. Det er her nødvendigt, at vi får en mere samlet og målrettet politisk indsats for også at få kortlagt, hvad hele denne store flok af virksomheder i erhvervslivet betyder økonomisk, socialt og kulturelt.

Jeg mener, at vi kan sammenfatte disse problemer i tre hovedpunkter. Det er fjernelse af de barrierer på de skattemæssige, finansieringsmæssige, uddannelsesmæssige og sociale områder, der i dag hindrer etablering. Det er de store administrative byrder, som gør det vanskeligt at drive og udvide sådan-